

УДК 811.111.'42

ІНФОРМУВАННЯ ЯК МОВЛЕННЄВА СТРАТЕГІЯ САМОПРЕЗЕНТАЦІЇ В АНГЛОМОВНОМУ ДИСКУРСІ

**Кабірі М.Х., викладач кафедри
перекладознавства імені Миколи Лукаша
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна**

Статтю присвячено аналізу однієї з мовленнєвих стратегій само презентації – інформативної стратегії. Виявлено, що тактиками цієї стратегії є повідомлення, нагадування, твердження. Установлені характерні риси самопрезентем, що реалізують ці тактики, за критеріями експліцитності/імпліцитності, специфіки концептуальних основ і комунікативних цілей; також визначено питому вагу кожної з тактик.

Ключові слова: самопрезентація, стратегія інформування, тактики, характеристики самопрезентем, питома вага.

Статья посвящена анализу одной из речевых стратегий – информативной стратегии. Выявлено, что тактиками этой стратегии выступают сообщения, напоминания, утверждения. Установлены характерные черты самопрезентем, которые реализуют данные тактики, по критериям эксплицитности/имплицитности, специфики концептуальных основ и коммуникативных целей; также определен удельный вес каждой из тактик.

Ключевые слова: самопрезентация, стратегия информирования, характеристики самопрезентем, удельный вес.

Kabiri M.H. INFORMING AS A SPEECH STRATEGY OF SELF-PRESENTATION IN ENGLISH DISCOURSE

The article focuses on the analysis of a speech strategy of self-presentation, namely, the informative strategy. The tactics of this strategy are argued to be stating, reminding, asserting. The characteristic features of self-presentemes that realize these tactics have been revealed proceeding from such criteria as explicitness/implicitness, specific features of conceptual basis and communicative goals; the weight of each tactic has also been established.

Key words: self-presentation, informative strategy, tactics, characteristic features of self-presentemes, weight.

Постановка проблеми. Явище самопрезентації цікавить дослідників ще з часів античності, коли його почали розглядати у філософському ракурсі [21]. У наш час самопрезентація залишається у фокусі уваги психології [19 та ін.], соціальної психології [22 та ін.], політології [10 та ін.] тощо. Чимало дослідників наголошує на міжпредметному характері цього об'єкта наукових спостережень [11 та ін.].

Набутий досвід вивчення самопрезентації в гуманітарних дисциплінах засвідчує таке: 1) неідентичність осмислення людиною власного «Я» та того «Я», яке людина презентує іншим, що пов'язує самопрезентацію з керуванням враженням, формуванням іміджу тощо [9 та ін.]; 2) стратегічний характер самопрезентації, її представленість низкою різних стратегій [20; 23].

У сучасних лінгвістичних розвідках розроблена концепція презентації людини в дискурсі, що включає й самопрезентацію [14]; самопрезентацію також розглядають як комунікативну [6] або дискурсивну стратегію, властиву як інституційним [1; 13; 17 та ін.], так і неінституційним [3] дискурсам. Але відкритими на цей час залишаються питання щодо статусу самопрезентації як дискурсивної стратегії, її когнітивних підвалин і

комунікативних цілей і засобів її вербального втілення.

У вирішенні цих питань у нашому дослідженні спираємося на розуміння дискурсивної стратегії, запропоноване в праці Т. ван Дейка [4] і розвинене з опорою на засади когнітивно-дискурсивної парадигми в розвідці І.Є. Фролової [18]. Це дає підстави трактувати самопрезентацію як локальну стратегію англomовного дискурсу, котра реалізується за допомогою певних мовленнєвих стратегій і бере участь у реалізації низки глобальних стратегій [7].

Актуальність дослідження, таким чином, визначена важливістю феномена самопрезентації, нагальною потребою подальшого розроблення проблематики стратегій дискурсу та використання положень когнітивно-дискурсивної парадигми, у світлі яких стратегія самопрезентації отримує аргументований і комплексний аналіз.

Об'єктом дослідження є висловлення-самопрезентем, тобто такі, що виконують в англomовному дискурсі функцію презентації себе суб'єктом-мовцем.

Предметом аналізу є мовленнєві та немовленнєві цілі самопрезентації та вербальні засоби втілення цих цілей.

Матеріалом дослідження слугують автентичні англomовні художні твори, кінофільми та телесеріали, котрі репрезентують сучасний англomовний інституційний і неінституційний дискурс.

На цьому етапі дослідження увагу зосереджено на вивченні мовленнєвих стратегій САМОПРЕЗЕНТАЦІЇ. У попередній розвідці схарактеризовано *метамовленнєву* стратегію, котра подана лише однією тактикою – *самопредставлення* (Кабірі).

Постановка завдання. Метою цієї статті є вивчення *інформативної* мовленнєвої стратегії САМОПРЕЗЕНТАЦІЇ, а саме тактик і самопрезентем, що реалізують стратегічну/тактичні цілі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Засади та принципи аналізу. Під час аналізу мовленнєвих стратегій САМОПРЕЗЕНТАЦІЇ відправною точкою слугує мовленнєва мета, котру виконує самопрезентема – висловлення, що на формальному рівні збігається з простим реченням. Це дозволяє співвідносити мовленнєву стратегію та мовленнєвий акт (далі – МА), адже мовленнєва мета самопрезентації фактично кореспондує з ілокутивною функцією висловлення.

Інформативна функція в термінах теорії МА приписується МА-репрезентативу [16 та ін.]. Водночас слід зауважити, що тактики мовленнєвої стратегії не завжди й не повністю збігаються з МА, як це засвідчено в аналізі стратегій і тактик судді в американському судовому засіданні, де інформативна мовленнєва стратегія імплементується за допомогою МА-репрезентативу (надання інформації) і МА-квеситиву (запит інформації) [8, с. 105]. Проте в нашому матеріалі не зафіксовано випадків самопрезентації, скерованої на запит інформації. Це дає підстави стверджувати, що *інформативна* стратегія САМОПРЕЗЕНТАЦІЇ реалізується МА-репрезентативами.

Для з'ясування потенціалу тактик мовленнєвої стратегії пропонується прагмасемантичний критерій [8], на основі якого виокремлено тактики *повідомлення*, *твердження* та *нагадування*. Перші розрізняються за відміченою В.В. Богдановим [2] можливістю відсутності/нааявності у висловленні модальної рамки, котра виражає суб'єктивне ставлення мовця до пропозиції висловлення, на підставі чого й розрізняються *повідомлення*, котрі містять лише фактуальну інформацію, і *твердження*, які поєднують фактуальну інформацію з різними видами суб'єктивної модальності, окрім аксіологічної. *Нагаду-*

вання виокремлюється виходячи з характеру інформації: якщо повідомлення та твердження – це надання нової інформації, то нагадування – це надання інформації, яка є вже відомою адресатові [8, с. 135]. Усі перелічені тактики *інформативної* стратегії властиві САМОПРЕЗЕНТАЦІЇ та піддані аналізу в нашому дослідженні.

Першим кроком такого аналізу стає встановлення питомої ваги кожної тактики в межах *інформативної* мовленнєвої стратегії.

На *другому кроці* виявлено характеристики самопрезентем, що використані для реалізації певної тактики, зокрема:

- з'ясовано, яку саме інформацію про суб'єкта-мовця містять ці самопрезентеми;

- виявлено спосіб подання інформації – прямий/непрямий, на основі чого самопрезентеми схарактеризовано як *експліцитні* чи *імпліцитні*, в останньому випадку також визначено, продуктом порушення якої максими (Грайс, 1985 р.) є імпліцитна самопрезентема;

- проаналізовано ментальне підґрунтя утворення самопрезентем; за умов, що в основі лежить одна з пропозиційних схем ідентифікаційного фрейму (схема персоніфікації, класифікації, характеристизації) [5], таку самопрезентему схарактеризовано як *концептуально-автономну*; якщо ж під час утворення самопрезентеми має місце інтеграція цих пропозиційних схем або однієї із цих схем зі схемами інших фреймів (предметного, акціонального, посесивного, компаративного [5]), самопрезентему визначено як *концептуально-гібридну*;

- досліджено мовленнєві цілі самопрезентем, на підставі чого їх схарактеризовано як *комунікативно-автономні* – такі, що реалізують одну мету на основі ментальної моделі – сценарію, який лежить в основі певного МА (Фролова, 2015 р.), і *комунікативно-гібридні*, котрі є продуктом концептуальної інтеграції таких ментальних моделей [12];

- встановлено зв'язок між самопрезентемами та комунікативними ситуаціями їхнього функціонування; самопрезентеми, які мають чітку прив'язку до певної ситуації, є *нелабільними*, а ті, що не мають жодної ситуаційної прив'язки, – *лабільними* [15]; крім того, виокремлено відносно *нелабільні самопрезентеми*, які мають прив'язку до декількох різних ситуацій, і *відносно лабільні*, що співвіднесені зі значною кількістю ситуацій, які мають певну спільну рису (приміром, ситуації фахового спілкування).

Третій крок полягав в узагальненні отриманих результатів шляхом з'ясування спільних і відмінних рис між самопрезентемами, котрі реалізують різні тактики **інформативної** стратегії САМОПРЕЗЕНТАЦІЇ. Таким чином, з'ясовано потенціал засобів реалізації досліджуваної мовленнєвої стратегії та його варіювання під час зміни тактичних цілей.

Тактики та засоби реалізації інформативної стратегії САМОПРЕЗЕНТАЦІЇ.

Інформативна мовленнєва стратегія САМОПРЕЗЕНТАЦІЇ в англійському дискурсі актуалізується за допомогою таких тактик: *повідомлення, нагадування та твердження.*

У межах **інформативної** мовленнєвої стратегії самопрезентації тактика *повідомлення* виявилася найбільш продуктивною; вона, як засвідчило наше дослідження, має найбільшу питому вагу, кількість її реалізації складає 67,4% (за 100% прийнято всі наявні в нашій вибірці реалізації **інформативної** мовленнєвої стратегії).

Реалізуючи тактику *повідомлення*, суб'єкт дискурсу надає інформацію про:

– професію, рід занять суб'єкта-мовця:

1. *"We're litigators"* (How to Get Away With Murder, Season 3, Don't Tell Annalise).

Знайомлячись із жінками в барі, чоловіки вдаються до **інформативної** мовленнєвої стратегії САМОПРЕЗЕНТАЦІЇ, зазначаючи, що вони з другом – судові адвокати;

– посаду суб'єкта-мовця:

2. *"I'm her assistant, not her secretary"* (House MD, Season 2, Acceptance).

Доктор Грегорі Хаус (Gregory House) уранці вирішив привітатися зі своєю начальницею, та коли підійшов до її кабінету, побачив, що перед ним сидить молодий чоловік. Хаус у властивій йому саркастичній манері виразив свій подив тим, що в Кадді з'явився секретар; на це юнак, використавши **інформативну** самопрезентему, відповів, що він – не секретар доктора Кадді, а її асистент;

– сексуальну орієнтацію, етнічну приналежність тощо суб'єкта-мовця:

3. *"I'm not gay!!!"* (Grey's Anatomy, Season 1, A Hard Day's Night).

У перший робочий день інтерни знайомляться один з одним. Один із них, подумавши що його вважатимуть за чоловіка з нетрадиційною сексуальною орієнтацією через його надмірну увагу до одягу, використовує **інформативну** самопрезентему та повідомляє, що він не належить до цієї категорії людей.

4. *"Besides, I'm Korean"* (Grey's Anatomy, Season 1, The First Cut Is the Deepest).

Мередіт Грей (Meredith Grey) призначається лікарем до пацієнтки, яка родом із Китаю та не знає англійської. Мередіт просить про допомогу свою колегу та подругу Крістіну Янг (Christina Yang), думаючи, що, оскільки в неї азієцька зовнішність, вона володіє китайською. На це Крістіна (Christina), залучаючи тактику *повідомлення* **інформативної** мовленнєвої стратегії САМОПРЕЗЕНТАЦІЇ, повідомляє Мередіт (Meredith), що вона не володіє китайською, тому що вона є етнічною кореянкою;

– ситуаційні характеристики:

5. *"I'm innocent, somebody is setting me up"* (Salt).

Агент ЦРУ Солт (Salt) стверджує, що в ситуації, яка склалася, хтось намагається «підставити» її, у той час як вона невинна.

Наведені приклади свідчать, що самопрезентеми, використані як засоби реалізації тактики *повідомлення*, є **експліцитними**, проте ці самопрезентеми можуть бути й **імпліцитними**, як у прикладах, поданих далі:

6. *"Crisis Negotiation Unit"* (J. Patterson, Step on a Crack)

(Crisis Negotiation Unit +> I'm the agent from Crisis Negotiation Unit).

Звертаючись до терористів, Пол Мартеллі (Paul Martelli) використовує імпліцитну самопрезентему-повідомлення: він повідомляє, що є агентом відділу переговорів у надзвичайних ситуаціях.

У цьому прикладі імпліцитної самопрезентеми має місце порушення максими кількості.

7. *"– Let me guess, you just got promoted to partner at Saatchi, and you're helping your friend celebrate?"*

– I got partner a long time ago, and my friend here is actually my girlfriend" (How to Get Away With Murder, Season 3, Don't Tell Annalise)

(My friend here is my girlfriend +> I am a lesbian).

Маючи на меті позбавитися від небажаних співбесідників у барі, Ів (Eve) вдається до імпліцитної **інформативної** самопрезентеми й повідомляє, що в неї нетрадиційна сексуальна орієнтація, назвавши свою подругу своєю дівчиною. У цьому фрагменті має місце порушення максими способу вираження.

Усі розглянуті самопрезентеми, що використані в імплементації тактики *повідомлення*, ґрунтуються на пропозиційній схемі **класифікації** та є **концептуально автономними**.

Концептуально-гібридні самопрезентеми-повідомлення трапляються okazionalно, причому вони утворюються в результаті інтеграції схеми класифікації ідентифікаційного

фрейму з локативною схемою предметного фрейму, наприклад:

8. “*I am a missionary from Madrid*” (D. Brown, The Da Vinci Code)

(I am a missionary + I am from Madrid).

У той самий час, серед самопрезентем-повідомлень наявні **комунікативно-автономні й комунікативно-гібридні**.

Наприклад, у поданих далі фрагментах (як і в усіх попередньо наведених прикладах) маємо **комунікативно-автономні самопрезентеми**, що виконують виключно функцію *репрезентативу-повідомлення*:

9. “*I am not an arms dealer*” (D. Brown, The Da Vinci Code).

Натомість у прикладах 10 і 11 самопрезентеми є **комунікативно-гібридними** – такими, що поєднують функції *репрезентативу* й *фатичного метакомунікативу* на основі концептуальної інтеграції ментальних моделей, котрі лежать у їх підґрунті:

10. “*Voice in the phone: I am a neurologist who has worked in football for years*” (Concussion).

Чоловік телефонує патологоанатому, котрий проводить власне розслідування щодо загибелі спортсменів. Маючи на меті надати допомогу в цьому розслідуванні, чоловік не вдається до *самопредставлення* – тактики **метамовленнєвої** стратегії самопрезентації, а одразу повідомляє про себе інформацію, яка засвідчує його спроможність посприяти розслідуванню. Таким чином, тут маємо самопрезентему, котра виконує одночасно інформативну та метакомунікативну (фатичну) функції.

11. “– *Yes, this is Detective Donowicz of the NYPD*” (Elementary, Season 1, The Rat Race).

Холмс (*Holmes*) і Ватсон (*Watson*) приходять на таємну орендовану квартиру. Подзвонивши в домофон і натрапивши на розпорядника будинку, Холмс (*Holmes*) представляється детективом поліції Нью-Йорка, щоб його впустили в будинок. Таким чином, використана Холмсом самопрезентема є інформативною, скерованою на повідомлення розпорядникові, значущою для подальшої діяльності інформацією. Водночас ця самопрезентема слугує для встановлення вербального контакту, а отже, частково залучає фатичну метакомунікативну функцію.

Різниця між **комунікативно-автономними** та **комунікативно-гібридними самопрезентемами-повідомленнями** проявляється і в їхніх ситуаційних характеристиках: якщо перші є **лабільними**, такими, що реалізуються в низці різних ситуацій, то другі – **від-**

носно нелабільними, вони, як свідчать наведені приклади, функціонують у ситуаціях «Знайомство», «Телефонна розмова», які передбачають установаження контакту та початок розмови з незнайомою людиною або ж початок спілкування телефоном.

Наступною розглядаємо тактику *нагадування*, оскільки вона є подібною до тактики *повідомлення* тим, що самопрезентеми-нагадування, за нашими даними, містять лише фактуальну інформацію. Ця тактика реалізується за допомогою самопрезентем-повідомлень у 31,6% випадків.

Тактика *нагадування* реалізується самопрезентемами, які, так само, як і самопрезентеми-повідомлення, містять інформацію про *соціальні характеристики* мовця, наприклад:

12. “*I wish I could, but I’m a healer*” (Grey’s Anatomy, Season 1, A Hard Day’s Night).

Кеті (*Katie*), дізнавшись про свій діагноз, просить свого лікаря Джорджа О’Меллі (*George O’Melly*) убити її, але той нагадує пацієнтці, що він лікар, той, хто зцілює, а отже, не може вбивати.

13. “*What do you want me to do, Rachel? I’m a cop*” (Hawaii 5.0, Season 1, The Long Goodbye).

Аналогічно до попереднього прикладу, у цьому фрагменті чоловік нагадує своїй дружині, що він поліцейський, а тому може діяти тільки в рамках закону.

У цих фрагментах мовець повідомляє адресатові про вже відомі останньому особистісні характеристики («лікар», «поліцейський»).

Зафіксовано також наявність самопрезентем-нагадувань, котрі містять інформацію про *ситуаційні характеристики* суб’єкта-мовця, наприклад:

14. “*I was only a visitor for a few weeks*” (A. Roberts, A Courageous Doctor).

Меггі (*Maggie*) нагадує своєму колезі Хьюго (*Hugo*), що вона не є постійним працівником шпиталю, а лише тимчасовим працівником за контрактом.

Тактика *нагадування* реалізується експліцитними самопрезентемами, наприклад:

15. “*I’m a lawyer. You’re a jerk*” (House MD, Season 2, Acceptance).

Експліцитними також є самопрезентеми в прикладах 12–15.

Також у реалізації тактики *нагадування* мовленнєвої **інформативної** стратегії самопрезентації задіяні **імпліцитні** самопрезентеми, наприклад:

16. “*You’re my boyfriend*” (Grey’s Anatomy, Season 2, Into You Like a Train)

(You're my boyfriend +> I'm your girlfriend).

У цьому прикладі в самопрезентемі-нагадуванні має місце порушення максими способу вираження.

У наступному фрагменті імпліцитна самопрезентема-нагадування утворена в результаті порушення максими релевантності:

17. "And given the very real possibility that the young man is accessory to several horrific crimes, maybe *"not a cop"* is exactly what he needs at the moment, hmm? Ten minutes – that's all I ask" (Elementary, Season 1, Child Predator)

(I'm not a cop,
He needs not a cop
He needs me).

Холмс (Holmes) просить детектива дати йому поговорити з хлопцем, підозрюваним у злочині, і припускає, що цей хлопець буде більш схильним розмовляти з ним, оскільки він не є поліцейським, отже, у цьому фрагменті міститься імпліцитна самопрезентема-нагадування (*I am not a cop*).

У межах тактики нагадування абсолютна більшість самопрезентем, як це ілюструють попередньо наведені приклади, є **концептуально-автономними**, побудованими за схемою класифікації. Оказіонально трапляються самопрезентемі-нагадування, що ґрунтуються на схемі характеристизації, наприклад:

18. "I'm the pathologist on duty! I'm in charge of this!" (Concussion).

У цьому фрагменті перша самопрезентема є експліцитною (*I'm the pathologist on duty!*), а друга – імпліцитною (*I'm in charge of this!* +> I'm the person who is in charge of this); обидві самопрезентемі побудовані на основі пропозиційної схеми характеристизації ідентифікаційного фрейму.

Так само, як і в межах тактики повідомлення, okazіонально зафіксовані **концептуально-гібридні** самопрезентемі-нагадування. Зокрема, у фрагменті 14 така самопрезентема є продуктом інтеграції пропозиційної схеми класифікації ідентифікаційного фрейму (*I was only a visitor*) і темпоральної пропозиційної схеми предметного фрейму (*I was here for a few weeks*).

У прикладі 19 **концептуально-гібридна** самопрезентема-нагадування утворена як результат поєднання пропозиційної схеми характеристизації ідентифікаційного фрейму та темпоральної пропозиційної схеми предметного фрейму:

19. "I'm not the girl in the bar anymore, and you're not the guy" (Grey's Anatomy, Season 01, A Hard Day's Night).

Усі самопрезентемі, задіяні в реалізації тактики нагадування, є **комунікативно автономними**, вони не поєднують функцію надання не нової, відомої фактуальної інформації про суб'єкта-мовця з іншими мовленнєвими функціями.

Звертаючись до розгляду лабільності/нелабільності самопрезентем, що імплементують тактику нагадування, слід наголосити на тому, що, як засвідчують наведені приклади, вони реалізуються в різноманітних ситуаціях інституційного та неінституційного типу. Водночас ці ситуації об'єднує наявність в адресата певного знання про особу мовця, котрий продукує самопрезентему-нагадування, що витікає з характеру інформації, котру містять ці самопрезентемі (не нова, уже відома). Це дає підстави стверджувати, що все широкі коло вживань самопрезентемі-нагадувань можна, узагальнюючи, схарактеризувати як ситуації *розмови зі знайомою людиною*. Зважаючи на надто загальний характер їхньої ситуаційної прив'язки, самопрезентемі-нагадування слід визначити як **відносно лабільні**.

На відміну від попередньо розглянутих, тактика **твердження інформативної** мовленнєвої стратегії самопрезентації імплементується okazіонально. У нашому дослідженні її реалізація суб'єктом-мовцем зафіксована в 1,4% випадків. Через незначну кількість фрагментів, що містять реалізацію цієї тактики, проаналізуємо конкретні приклади для того, щоб з'ясувати сутнісні характеристики самопрезентемі-тверджень.

20. "I'm not going to be that woman. The one who breaks up a marriage" (Grey's Anatomy, Season 02, Bring the Pain).

У цьому прикладі **експліцитна** самопрезентема-твердження містить пропозиційну складову частину, побудовану за схемою характеристизації (*I'm not the woman who breaks up a marriage*), і модусну складову частину – модальну рамку *волітивного* типу (*I'm not going to be that woman*). Ця самопрезентема є **концептуально** та **комунікативно автономною**.

21. "I just can't believe I'm the reason that lunatic got his hands on Roberto's daughter" (Elementary, Season 01, Child Predator).

Фрагмент 21 містить експліцитну самопрезентему-твердження, пропозиційна складову частину якої також побудована за схемою характеристизації ідентифікаційного фрейму (*I'm the reason that lunatic got his hands on Roberto's daughter*), а модальна представлена рамкою *алетичного* типу (*I just can't believe*

it). Указана самопрезентема **концептуально та комунікативно автономна**.

22. “Cristina, when we’re on duty, I can’t be your boyfriend” (Grey’s Anatomy, Season 02, Into You Like a Train)

(I can’t be your boyfriend +> I am not your boyfriend now, I can’t be).

Самопрезентема в цьому прикладі є імпліцитною (порушено максимум способу вираження). Крістіна Янг (Christina Yang) намагається використати свої близькі стосунки з Престоном Бьорком (Preston Burke) із метою асистувати йому на операції, але той заперечує, зауваживши, що зараз він не є її хлопцем і не може виступати в цій ролі під час роботи. Ця самопрезентема-твердження містить *але-тичний* модальний компонент, вона побудована за схемою класифікації ідентифікаційного фрейму, котра поєднана з темпоральною схемою предметного фрейму, отже, самопрезентема є **концептуально-гібридною та комунікативно автономною**.

Самопрезентема-твердження не мають прив’язки до якоїсь ситуації або низки ситуацій, вони є *лабільними*.

Висновки з проведеного дослідження. Викладене дає підстави дійти таких висновків:

– **інформативна** мовленнєва стратегія самопрезентації реалізується тактиками *повідомлення, нагадування та твердження*, з яких тактика *повідомлення* має найбільшу, тактика *нагадування* – суттєву, а тактика *твердження* – незначну питому вагу; це свідчить, що самопрезентема, задіяні в реалізації цієї мовленнєвої стратегії, містять, як правило, фактуальну інформацію, переважно нову для адресата;

– у межах усіх трьох тактик зафіксовано експліцитні й імпліцитні самопрезентема, але імпліцитні самопрезентема, використані для реалізації різних тактик, є продуктом порушення тієї самої чи різних максим;

– інформативні самопрезентема в основному є концептуально автономними, побудованими за схемою класифікації ідентифікаційного фрейму, в окремих випадках у реалізації тактик *нагадування та твердження* використовуються самопрезентема, що ґрунтуються на схемі характеристики того самого фрейму; концептуально-гібридні інформативні самопрезентема є оказіональними, вони зареєстровані в реалізації всіх тактик і утворені як результат інтеграції пропозиційної схеми ідентифікаційного фрейму з локативною чи темпоральною схемою предметного фрейму;

– інформативні самопрезентема, як правило, комунікативно автономні, концептуально-гібридні наявні лише в межах тактики *повідомлення* та є продуктом інтеграції функцій МА-репрезентативу й фатичного метакомунікативу;

– самопрезентема, що реалізують тактику *повідомлення*, є лабільними або відносно нелабільними; ті, що імплементують тактику *нагадування*, – відносно лабільними, а тактику *твердження* – лабільними.

Таким чином, характеристики самопрезентема, що реалізують різні тактичні цілі, частково збігаються/не збігаються.

Перспективою дослідження є аналіз **оцінної** мовленнєвої стратегії самопрезентації.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Богатирьова Є.В. Прагмастилістичні характеристики англійських передвиборчих політичних дебатів: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. Запоріжжя, 2014. 20 с.
2. Богданов В.В. Классификация речевых актов. Личностные аспекты языкового общения. Калининград, 1989. С. 25–37.
3. Булкіна А.В. Діалогічний любовний дискурс у творчості Томаса Гарді: прагмакогнітивний аспект: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. Київ, 2015. 20 с.
4. Дейк ван Т. А. Язык. Познание. Коммуникация. М.: Прогресс, 1989. 310 с.
5. Жаботинская С.А. Имя как текст. Когниция. Коммуникация. Дискурс: междунар. электронный сб. науч. ст. 2013, № 6. С. 47–76.
6. Иссерс О.С. Коммуникативные стратегии и тактики русской речи. Москва: ЛКИ, 2008. 288 с.
7. Кабірі М.Х. Загальна характеристика та типологія самопрезентема. Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. 2013. № 1051. С. 123–128.
8. Кобзєва О.О. Стратегії та тактики судді в американському судовому дискурсі: дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. Харків, 2017. 249 с.
9. Конструктор успеха. URL: <http://constructor.ru/uspeh/imidzh-cheloveka.html> (дата звернення: 21.11.2016).
10. Кузин Ф.А. Современный имидж делового человека, бизнесмена, политика. Москва: Ось-89, 2002. 512 с.
11. Лосев А.Ф. Диалектика мифа. Философия. Мифология. Культура. Москва, 1991. С. 21–186.
12. Матюхіна Ю.В. Розвиток системи фатичної метакомунікації в англійському дискурсі XVI–XX ст.: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. Харків, 2004. 20 с.
13. Науменко Л.П. Сучасний англійський бізнес-дискурс: комунікативно-прагматичне та лінгвоконцептуальне моделювання: дис. ... докт. філол. наук: 10.02.04. Київ, 2017. 515 с.
14. Олянич А.В. Презентационная теория дискурса. Волгоград: Перемена-Политехник, 2004. 600 с.
15. Рахилина Е.В. Когнитивный анализ предметных имен: семантика и сочетаемость. Москва, 2008. 416 с.

16. Серль Дж. Классификация иллокутивных актов. Новое в зарубежной лингвистике. 1986. № 17. С. 170–194.
17. Ущина В.А. Соціолінгвістична категорія доміантності та її реалізація в англomовному політичному дискурсі: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. Київ, 2003. 20 с.
18. Фролова І.Є. Регулятивний потенціал стратегії конфронтації в англomовному дискурсі: дис. ... докт. філол. наук: 10.02.04. Харків. 2015. 508 с.
19. Чигирин Т.О. Самопрезентація: визначення, види, стратегії, техніки. Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка Національної АПН України. Проблеми загальної та педагогічної психології. Київ, 2012. Т. 24. Ч. 5. С. 245–253.
20. Шкуратова І.П. Самопрезентація. Психологія об'єкції: енциклопедический словарь / Под общей ред. А.А. Бодалева. Москва: Когито-Центр, 2011. С. 138–139.
21. FAQ: Понятие «Я» в философии и культуре. URL: <https://postnauka.ru/faq/34727> (дата звернення: 20.09.2017).
22. Goffman E. Presentation of Self in Everyday Life. Edinburgh: University of Edinburgh, Social Science Research Centre, 1956. 173 p.
23. Jones E., Pittman, T. Toward a General Theory Strategic Self-Presentation. Psychological perspectives on the self / J. Suls (Ed.). Hillsdale, NY: Lawrence Erlbaum, 1982. Vol. 1. P. 231–262.
4. Elementary. The Rat Race. URL: http://www.springfield-springfield.co.uk/view_episode_scripts.php?tv-show=elementary&episode=s01e04 (дата звернення: 16.06.2017).
5. Grey's Anatomy. A Hard Day's Night. URL: http://www.springfield-springfield.co.uk/view_episode_scripts.php?tv-show=greys-anatomy&episode=s01e01 (дата звернення: 16.06.2017).
6. Grey's Anatomy. Bring the Pain. URL: http://www.springfield-springfield.co.uk/view_episode_scripts.php?tv-show=greys-anatomy&episode=s02e05 (дата звернення: 10.05.2017).
7. Grey's Anatomy. Into You Like a Train. URL: http://www.springfield-springfield.co.uk/view_episode_scripts.php?tv-show=greys-anatomy&episode=s02e06 (дата звернення: 10.05.2017).
8. Grey's Anatomy. The First Cut is the Deepest. URL: http://www.springfield-springfield.co.uk/view_episode_scripts.php?tv-show=greys-anatomy&episode=s01e02 (дата звернення: 10.05.2017).
9. Hawaii 5.0. Loa Aloha (The Long Goodbye). URL: http://www.springfield-springfield.co.uk/view_episode_scripts.php?tv-show=hawaii-five-0&episode=s01e18 (дата звернення: 11.05.2017).
10. House MD. Acceptance. URL: http://www.springfield-springfield.co.uk/view_episode_scripts.php?tv-show=house-md&episode=s02e01 (дата звернення: 11.05.2017).
11. How to Get Away With Murder. Don't Tell Annalise. URL: https://www.springfield-springfield.co.uk/view_episode_scripts.php?tv-show=how-to-get-away-with-murder-2014&episode=s03e04 (дата звернення: 13.01.2017).
12. Patterson J. Step on a Crack. London: Headline Publishing Group, 2007. 600 p.
13. Roberts A. A Courageous Doctor. London, 2004. 185 p.
14. Salt, by Kurt Wimmer, Columbia Pictures. URL: http://www.springfield-springfield.co.uk/movie_script.php?movie=salt (дата звернення: 21.07.2017).

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Brown D. The Da Vinci Code. London: Corgi Books, 2004. 593 p.
2. Concussion, by Peter Landesman, Columbia Pictures. URL: http://www.springfield-springfield.co.uk/movie_script.php?movie=concussion (дата звернення: 15.04.2017).
3. Elementary. Child Predator. URL: http://www.springfield-springfield.co.uk/view_episode_scripts.php?tv-show=elementary&episode=s01e03 (дата звернення: 10.09.2016).